

Istraživanje za:

ZNK HGK

Zajednica nakladnika i knjižara
Croatian association of publishers and booksellers

i **HGK**

u povodu manifestacije **Noć knjige 2024 g.**

**NOĆ
knjige**

provela: **Karika koja nedostaje d.o.o.**

Zagreb, travanj 2024.

NOĆ KNJIGE 2024.

~~KAR~~ · ~~KA~~
KOJA NEDOSTAJE

Istraživanje je provedeno na reprezentativnom uzorku Republike Hrvatske od **1000 ispitanika** u razdoblju 1. – 20. ožujka 2024.

Korišten je višestapni stratificirani uzorak i metodologija osobnog intervjuiranja u kućanstvima (CAPI).

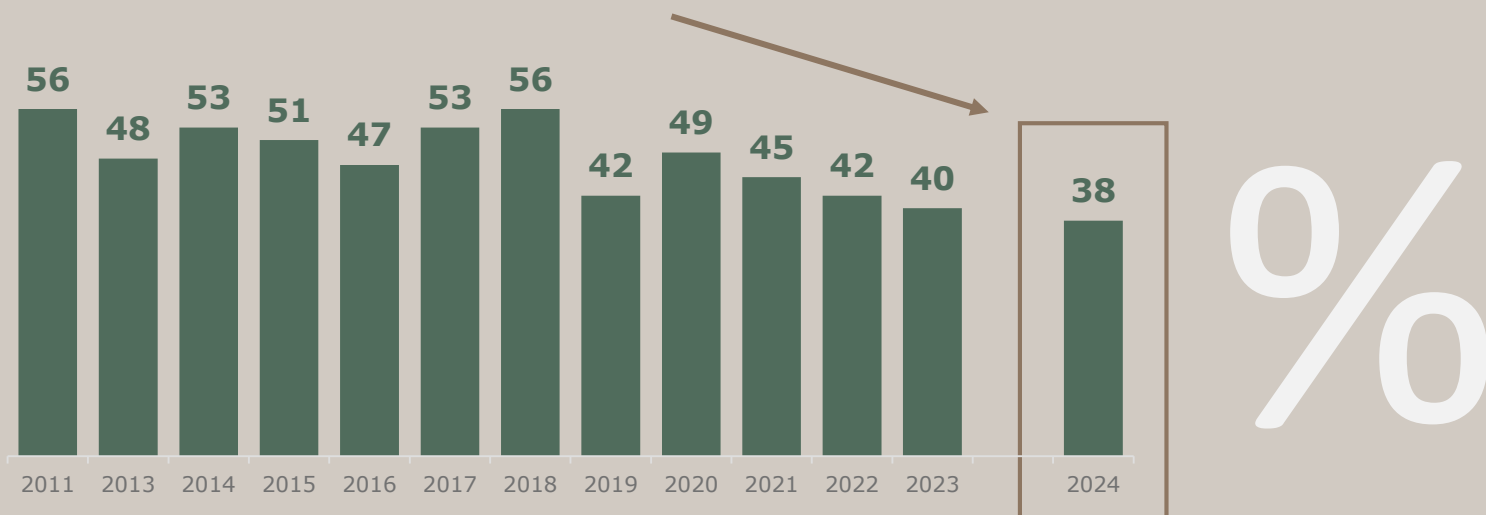
Greška mjerenja: na $n = 1000$, maksimalna pogreška mjerenja iznosi $\pm 3\%$.

Jeste li u
proteklih
godinu dana
pročitali
barem jednu
knjigu?

PROČITALI BAREM JEDNU KNJIGU U POSLJEDNJIH GODINU DANA:

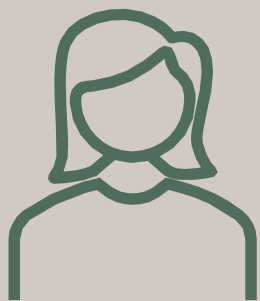
Usporedbom rezultata od prošle godine, uočava se da se čitanost nije značajno promijenila (2024:38%; 2023:40%). Međutim, u odnosu na posljednjih nekoliko godina, zapaža se trend pada čitanosti (2020:49%; 2021:45%; 2022:42%; 2023:40%; 2024: 38%).

Među osobama koje čitaju, najviše je onih koje pročitaju 2 knjige godišnje.

TKO ČITA VIŠE OD PROSJEKA?

Žene

45%
(+7 p.b.)

Visokoobrazovane osobe

61%
(+23 p.b.)

Osobe čiji su prihodi
kućanstva iznad
2.200 eura

49%
(+11 p.b.)

Osobe koje žive na
ovom području

52%
(+14 p.b.)

Kao i prethodnih godina, vjerojatnost da je osoba s kojom razgovarate pročitala barem jednu knjigu u posljednjih godinu dana povećava se ako razgovarate sa ženskom osobom (45%), visokoobrazovanom osobom (61%), osobom s višim primanjima kućanstva (49%) ili osobom koja živi u Istri (52%).

Gdje
nabavljate
knjige koje
čitate?

Najveći postotak
čitatelja pročitane
knjige ili kupuje
(40%) ili posuđuje
u knjižnici (37%).

GDJE SE NABAVLJAJU PROČITANE KNJIGE?

40%

KUPOVINA

37%

POSUDBA U KNJIŽNICI

34%

POSUDBA OD
PRIJATELJA

27%

DOBIO/LA SAM JE NA
POKLON

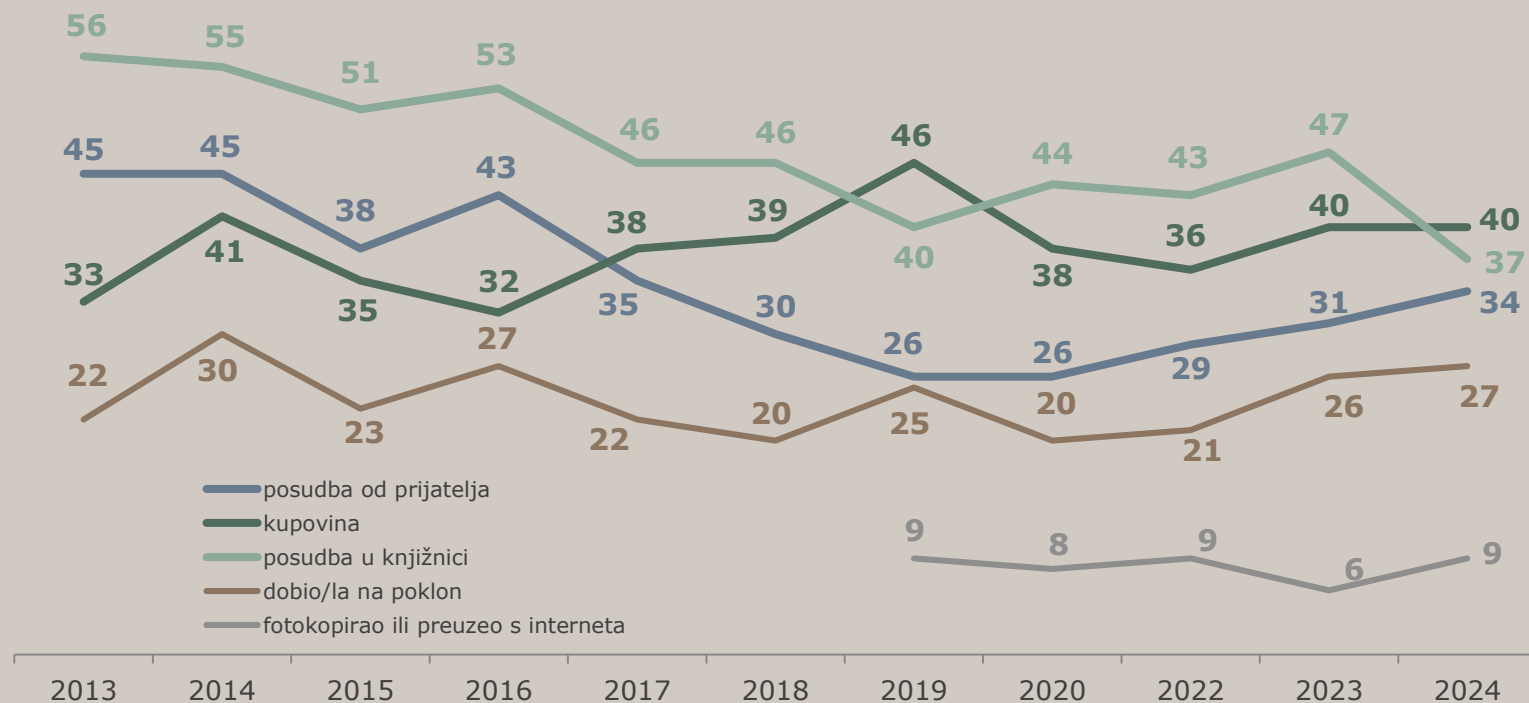

9%

FOTOKOPIRAO/LA ILI
PREUZEО/LA S INTERNETA

Tri najčešća načina nabave knjiga su i dalje posudba u knjižnici (37%), kupovina (40%) i posudba od prijatelja (34%). Međutim, postoje razlike među čitateljima s obzirom na način nabavljanja knjiga: knjige **češće kopiraju** ili preuzimaju s interneta najmlađi (16-25 g.: 18%). Knjigu **od prijatelja češće posuđuju** osobe iz Slavonije (46%) ili Dalmacije (44%) ili one koje žive na selu (42%). S druge strane, češće je **kupuju** osobe u dobi 26 – 45 godina, visokoobrazovane osobe (51%) i osobe s visokim primanjima (59%). Knjigu na **poklon** najčešće dobivaju oni najstariji (65+) – njih 39%.

GDJE SE NABAVLJAJU PROČITANE KNJIGE?

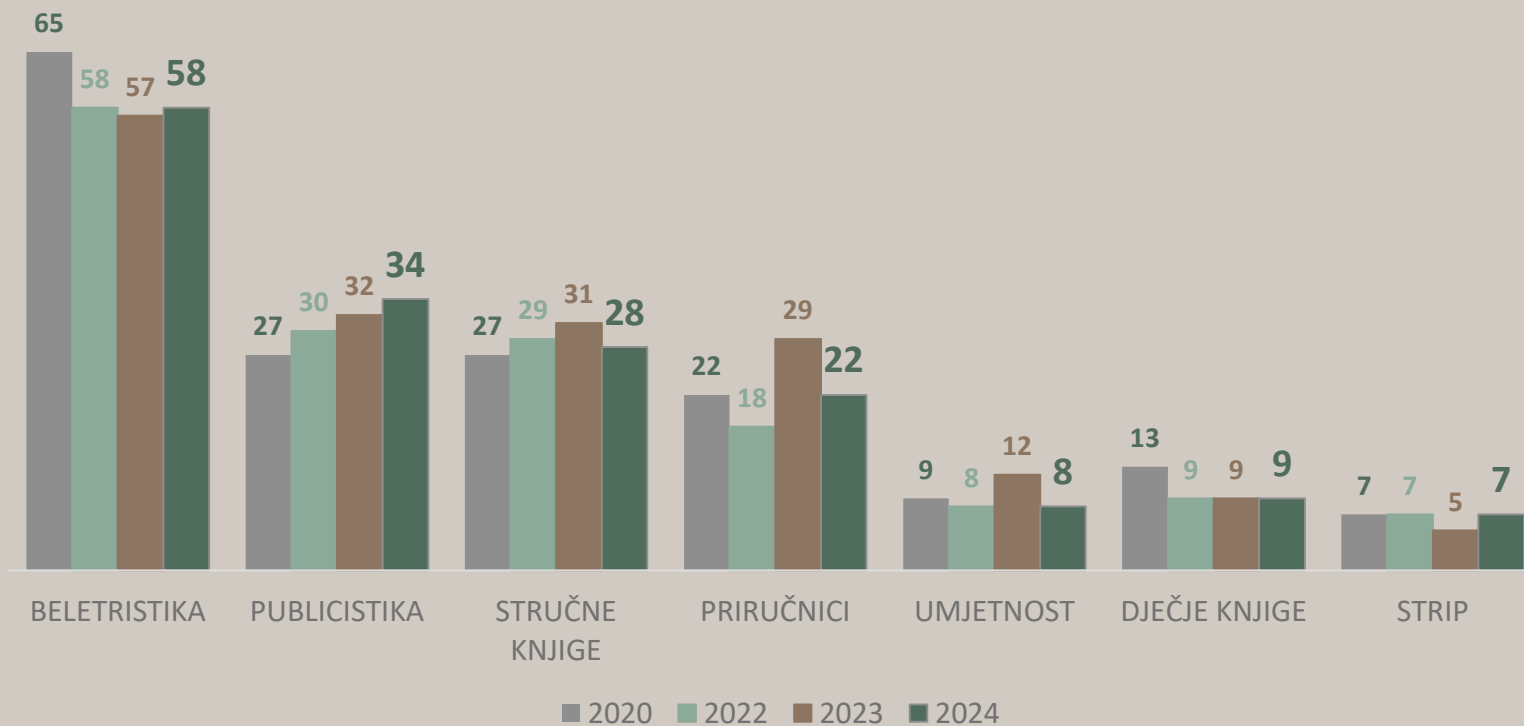
I dalje se knjige najčešće kupuju i posuđuju, bilo u knjižnici, bilo od prijatelja. Međutim, ove godine uočava se manji broj čitatelja, u odnosu na lani, koji knjige nabavljaju u knjižnici. Broj onih koji pročitane knjige kupuju, ostao je nepromijenjen: 40%.

Što sve čitajte, koje vrste knjiga?

Pitanje je postavljeno osobama koje čitaju knjige (n = 378).

KOJE VRSTE KNJIGA SE NAJVIŠE ČITAJU?

Iako se beletristika čita manje nego prije četiri godine, još uvijek je najčitanija vrsta knjiga (58%). Na drugom mjestu je publicistika, kod koje se uočava lagani trend rasta čitanosti (2020: 27%; 2024: 34%), slijede stručne knjige (28%) i priručnici (22%), dok strip, dječje knjige i knjige o umjetnosti čita svega oko 8% populacije.

Beletristiku u većoj mjeri čitaju žene (68%), a muškarci **publicistiku** (50%). Publicistika je zanimljivija i onima starijima od 56 godina. Moglo bi se reći da svaka dobna skupina češće od ostalih čita neku vrstu knjiga: pa tako oni najmlađi češće čitaju strip (17%), oni u dobi 36 – 45g. stručne knjige (36%), a nešto starije (46 – 55g.) više od ostalih zanimaju priručnici (29%) i knjige o umjetnosti (17%).

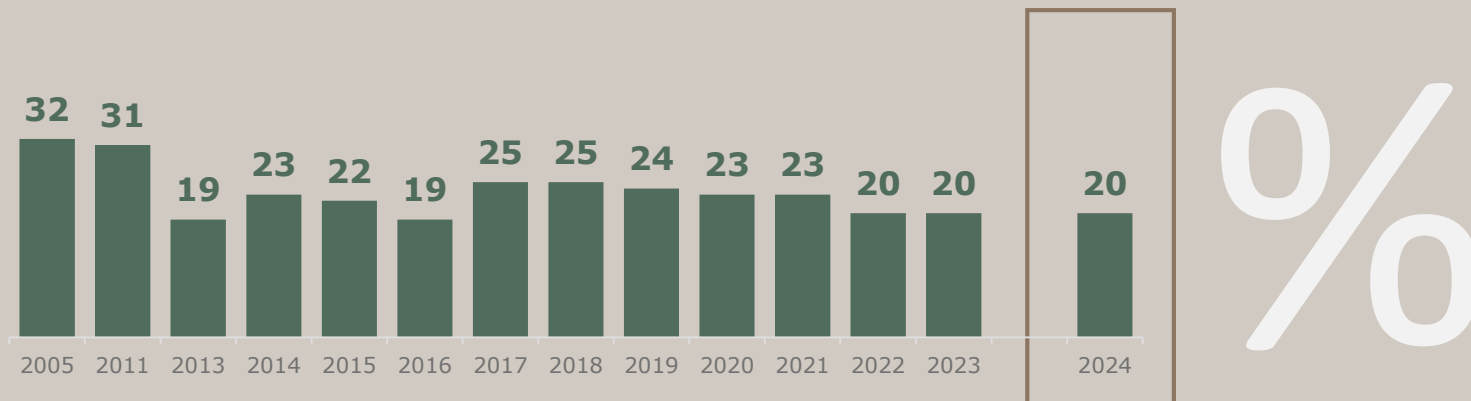
Jeste li u
posljednja
tri mjeseca
KUPILI
knjigu?

Pitanje „Koliko ste knjiga Vi osobno u posljednja tri mjeseca kupili za sebe ili druge?“ (n = 1000).

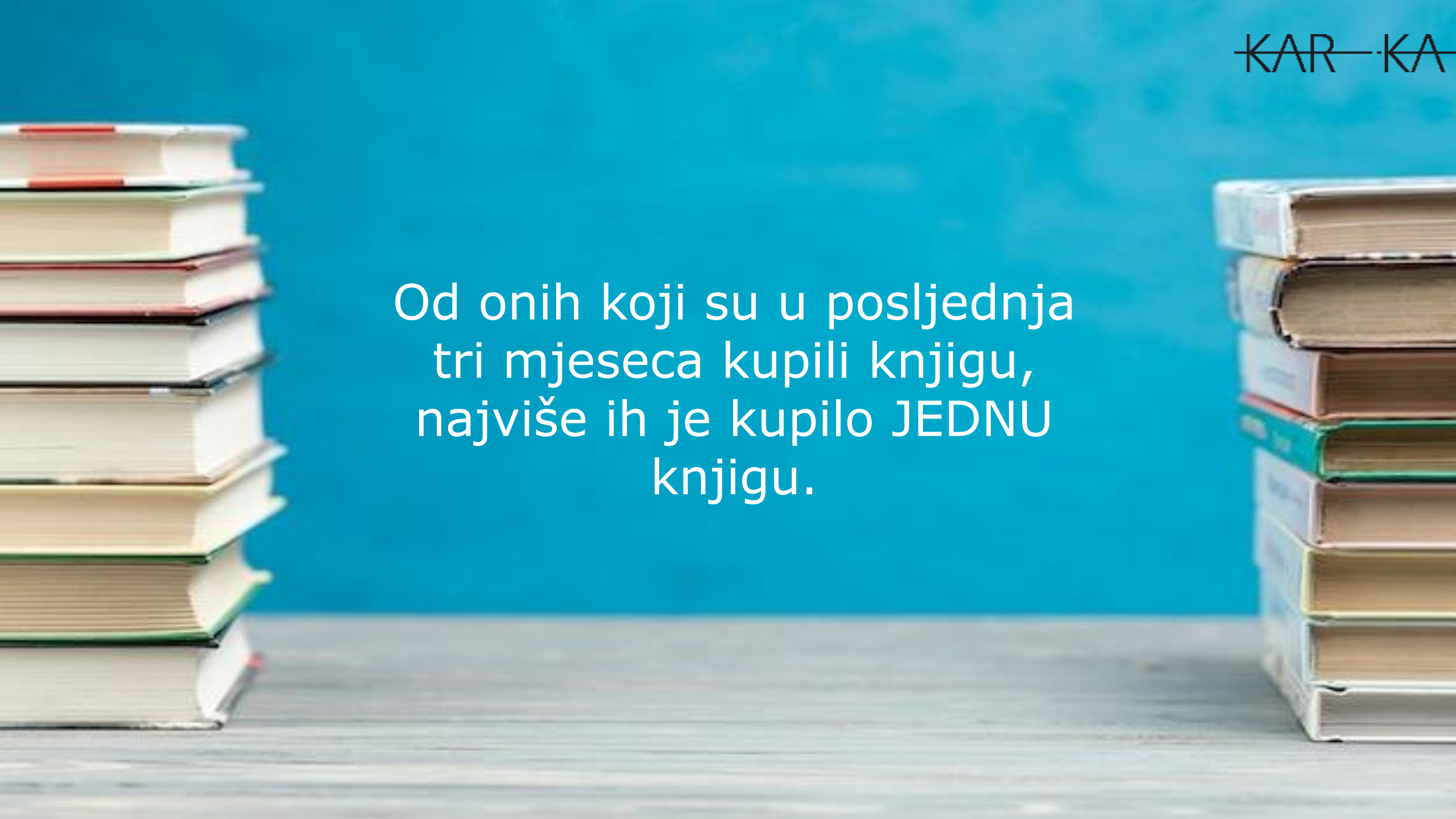

KAR-KA

KUPILI BAREM JEDNU KNJIGU U POSLJEDNJA TRI MJESECA:

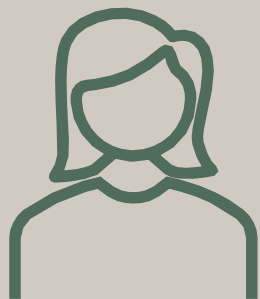
Svaki peti građanin kupio je barem jednu knjigu u posljednja 3 mjeseca (20%). Broj osoba koje kupuju knjige nepromijenjen je posljednje tri godine, dok se stagnacija u kupovini knjiga primjećuje posljednjih pet godina.

The image features two stacks of books on a light-colored wooden surface. The stack on the left is taller, with approximately 10 books of various colors (red, green, brown, white). The stack on the right is shorter, with about 6 books, including some with white covers. The background is a solid, vibrant blue. In the center, white text is overlaid on the blue background.

Od onih koji su u posljednja
tri mjeseca kupili knjigu,
najviše ih je kupilo JEDNU
knjigu.

ČEŠĆE OD PROSJEKA KUPUJU:

Osobe u dobi 26 – 45 godina

30%
(+10 p.b.)

Visokoobrazovane osobe

38%
(+18 p.b.)

Osobe čiji su prihodi kućanstva iznad 2.200 eura

37%
(+17 p.b.)

Osobe koje žive na ovom području

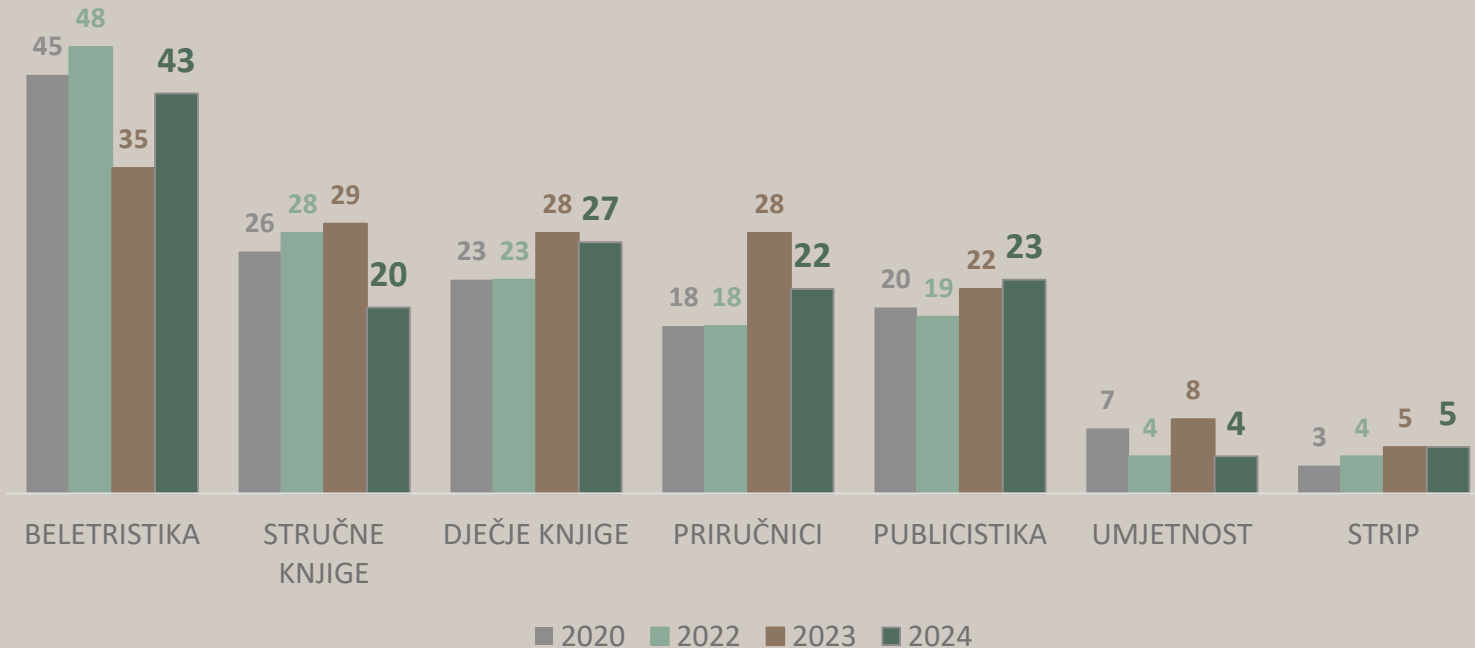

31%
(+11 p.b.)

OSOBA KOJA ČEŠĆE OD PROSJEKA KUPUJE KNJIGE JE:

visokoobrazovana osoba u dobi 26 – 45 godina koja živi u Istri i Primorju te u kućanstvu s višim primanjima.

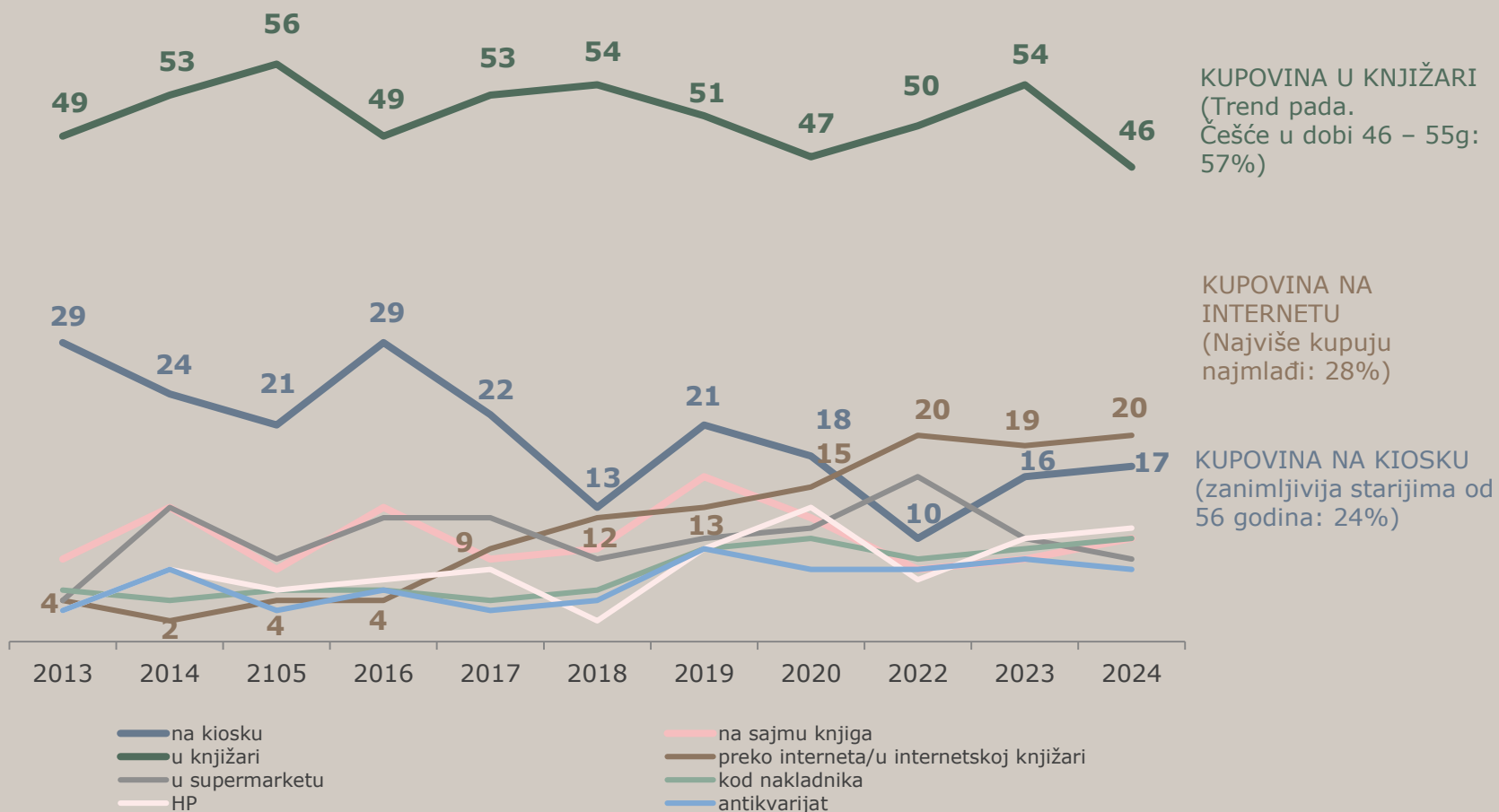
NAJČEŠĆA VRSTA KUPLJENIH KNJIGA:

U najvećoj se mjeri i čita i kupuje beletristika. Od preostalih vrsta knjiga, najviše se kupuju dječje knjige (27%), zatim publicistika (23%), priručnici (22%) te stručne knjige (20%).

Ako kupovinu knjiga promatramo kroz posljednje četiri godine, možemo vidjeti da se sve vrijeme publicistika podjednako kupuje; stručne knjige i priručnici pokazuju ove godine pad u prodaji, dok je kupovina dječjih knjiga stabilna zadnje dvije godine i kreće se oko 27%.

GDJE SE KNJIGE KUPUJU?

Knjižara je i dalje prvo mjesto za kupovinu knjiga (46%). U odnosu na prošlu godinu, primijećen je trend pada. Kupovina na internetu ista je posljednje tri godine (20%), a najviše je preferiraju najmlađi (28%). Na kiosku kupuje 17% populacije Republike Hrvatske, češće stariji od 56 godina.

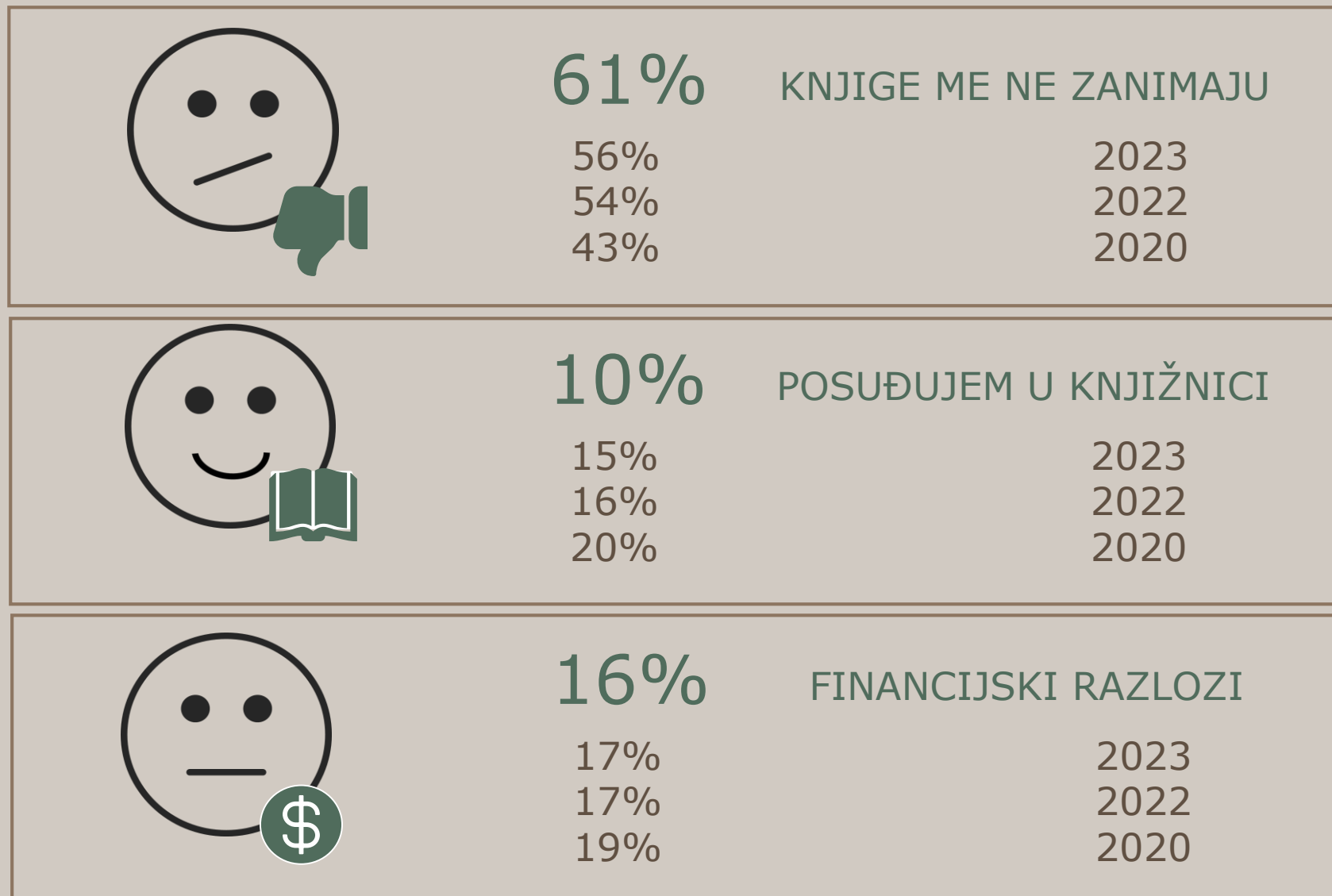
Koji je glavni
razlog zbog
kojeg u
posljednja tri
mjeseca niste
kupili knjigu?

Pitanje je postavljeno onima koji u posljednja tri mjeseca NISU kupili knjigu (n = 796).

KAR-KA

RAZLOZI NEKUPOVANJA KNJIGA:

Knjige se i dalje najviše ne kupuju zbog nedostatka interesa (61%). Posljednjih nekoliko godina sve više raste broj onih koji knjige ne kupuju jer ih ne zanimaju (2020: 43%; 2024: 61%). Ovaj razlog se češće javlja među muškarcima (71%) i najmlađima (16 – 35. g.: 66%).

Visokoobrazovani češće od ostalih ne kupuju knjige jer ih posuđuju u knjižnicama (20%), a oni s najnižim primanjima ne kupuju ih iz financijskih razloga (27%).

Čitate li na internetu, i ako da, što?

Pitanja su postavljena svim sudionicima istraživanja (n = 1000).

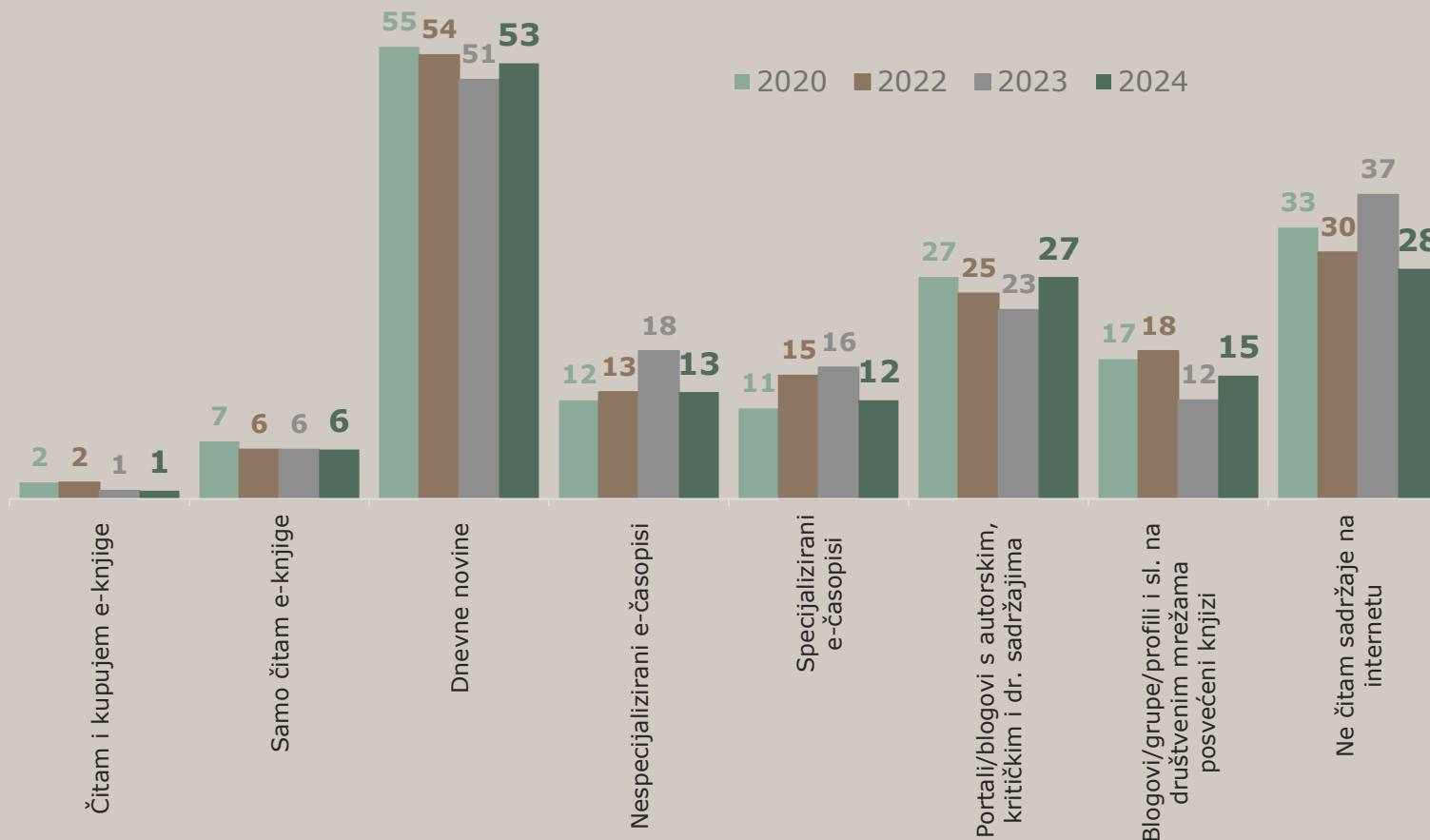
KAR-KA

Sadržaje na internetu čita
72% populacije.

Najviše čitaju
visokoobrazovane osobe
(89%) u dobi 16 – 45 godina
(85% – 92%) koje žive u
Zagrebu i okolici (86%) u
kućanstvima s primanjima
višim od 2.200 eura
mjesečno (92%).

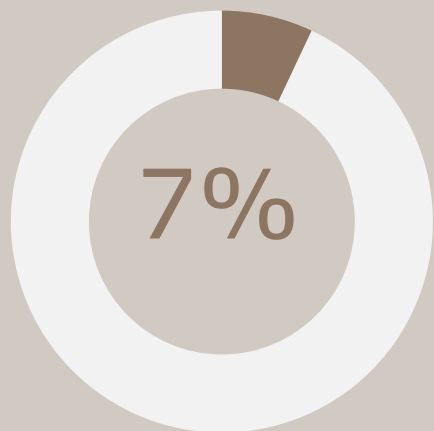
KOJI SE SADRŽAJ ČITA NA INTERNETU?

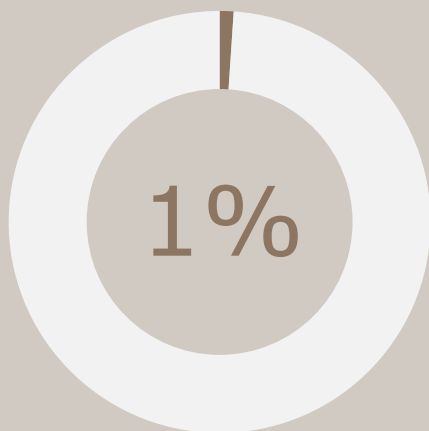
Od svih sadržaja na internetu, prednost i dalje imaju dnevne novine (53%), koje u najvećoj mjeri čitaju osobe u dobi 26 – 55 godina (65% – 67%). Portali/blogovi s autorskim i kritičkim sadržajem zanimljivi su 27% populacije, a u većoj ih mjeri čitaju visokoobrazovani (38%). Osim njih, visokoobrazovani više čitaju i specijalizirane e-časopise (25%). Blogove i grupe na društvenim mrežama koje su posvećene knjizi prati 15% populacije (konzumacija ovih sadržaja pada s porastom dobi: najmlađi – 29%; stariji od 65 godina – 2%).

E-KNJIGE

E-knjige
ČITA 7% populacije RH

E-knjige
KUPUJE 1% populacije RH

Elektronička izdanja knjiga češće čitaju osobe u dobi 16 – 25 godina (17%) te visokoobrazovani (10%).

- stavovi o čitanju knjiga
- posjećivanje knjiških manifestacija
- knjižnice

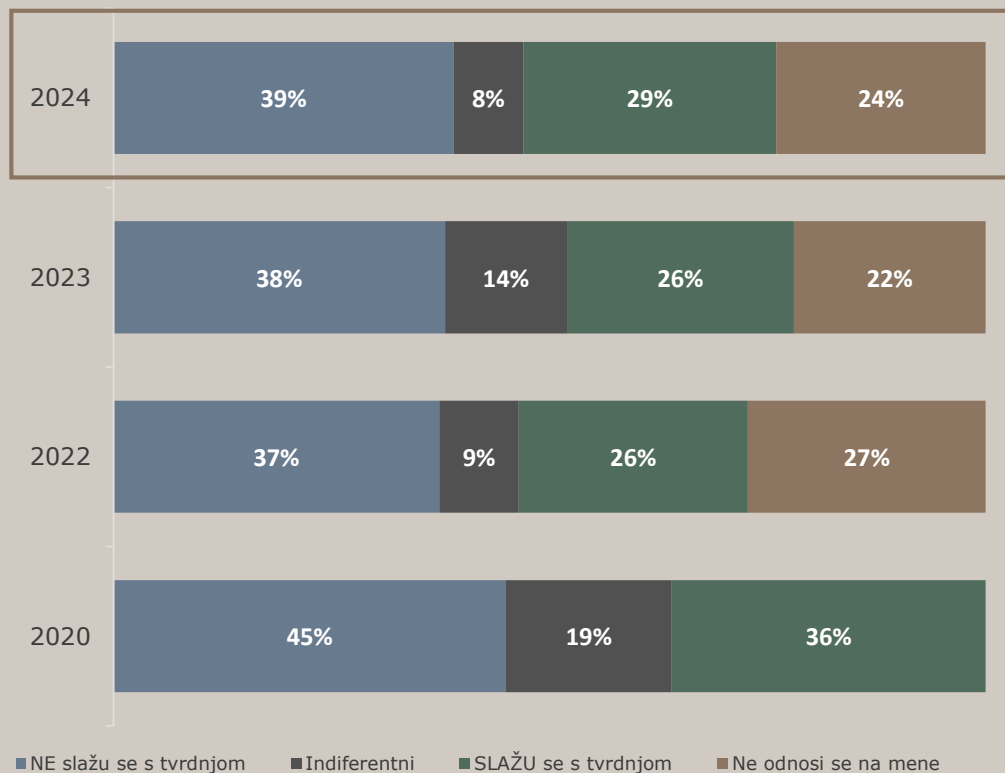
Pitanja su postavljena tako da su ispitanici morali na skali 1 – 5 odgovoriti koliko se slažu s postavljenom tvrdnjom, s time da su odgovori 1 i 2 označavali neslaganje, odgovori 4 i 5 slaganje s tvrdnjom, a 3 je označavalo neopredijeljenost.

KAR-KA

KNJIGE I INTERNET

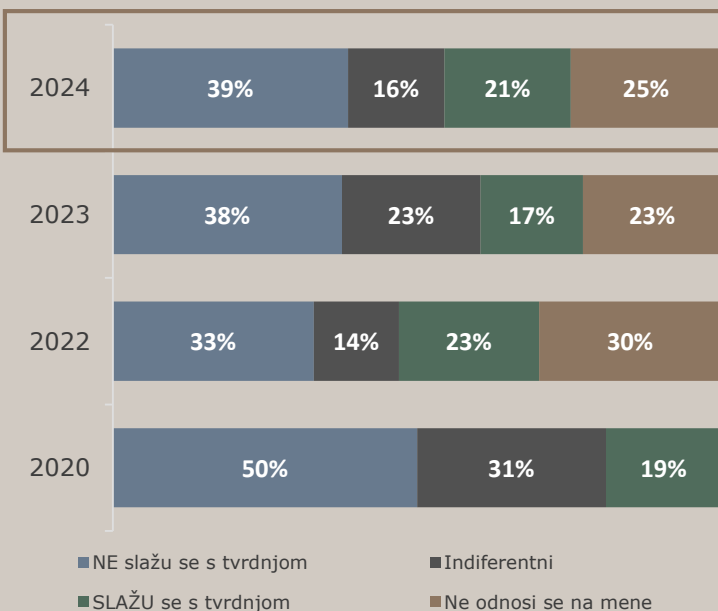
SLAGANJE S TVRDNJOM:
Zbog količine sadržaja koji mi je dostupan na internetu i/ili ostalim medijima, nemam vremena za čitanje knjiga.

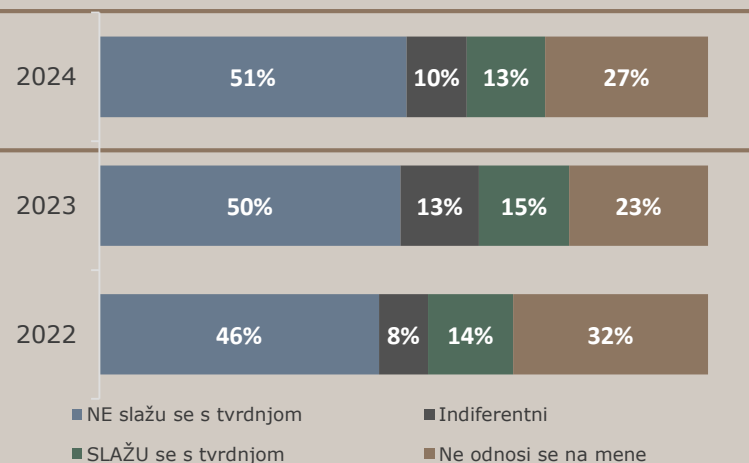
I dalje prevladava mišljenje da konzumacija sadržaja na internetu i ostalim medijima ne oduzima vrijeme za čitanje knjiga.

KNJIGE I INTERNET

SLAGANJE S TVRDNJOM:
Knjigu je najbolje i najučinkovitije naručiti preko interneta/internetske knjižare.

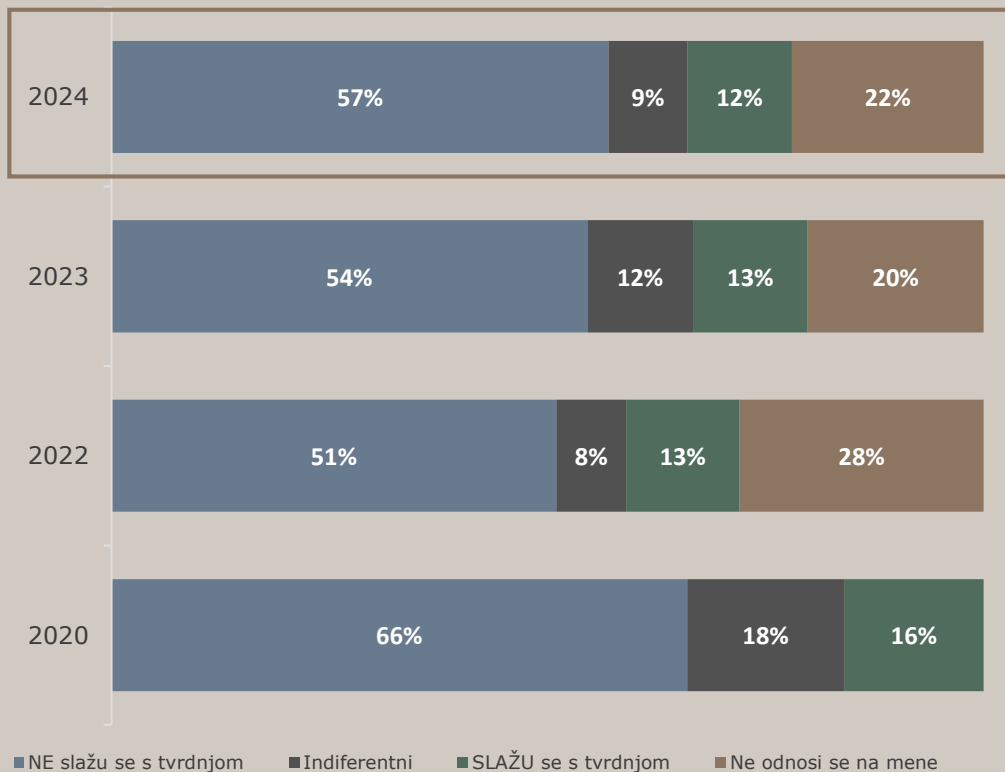

SLAGANJE S TVRDNJOM:
Online akcije (npr. *Knjiga svima i svuda*) potiču me na *online* kupovinu knjiga

Svaki peti građanin RH (21%) smatra da je internet najbolji i najučinkovitiji način kupovine knjiga. Navedeni stav izraženiji je kod visokoobrazovanih (34%) te kod onih s višim primanjima (38%). Isto tako, s porastom dobi pada udio onih koji internet smatraju najboljim načinom kupovanja knjiga (16 – 25g.: 36%; 65+: 7%). *Online* akcije predstavljaju poticaj za kupovinu knjiga za 13% populacije. Veći poticaj *online* akcija na kupovinu knjige uočavaju visokoobrazovani (21%), boljeg financijskog stanja (20%) te oni najmlađi (16 – 25g.: 21%).

SLAGANJE S TVRDNJOM:
Kad čujem za dobru knjigu, važno mi je da je što prije nabavim, bez
obzira na cijenu i mjesto kupnje.

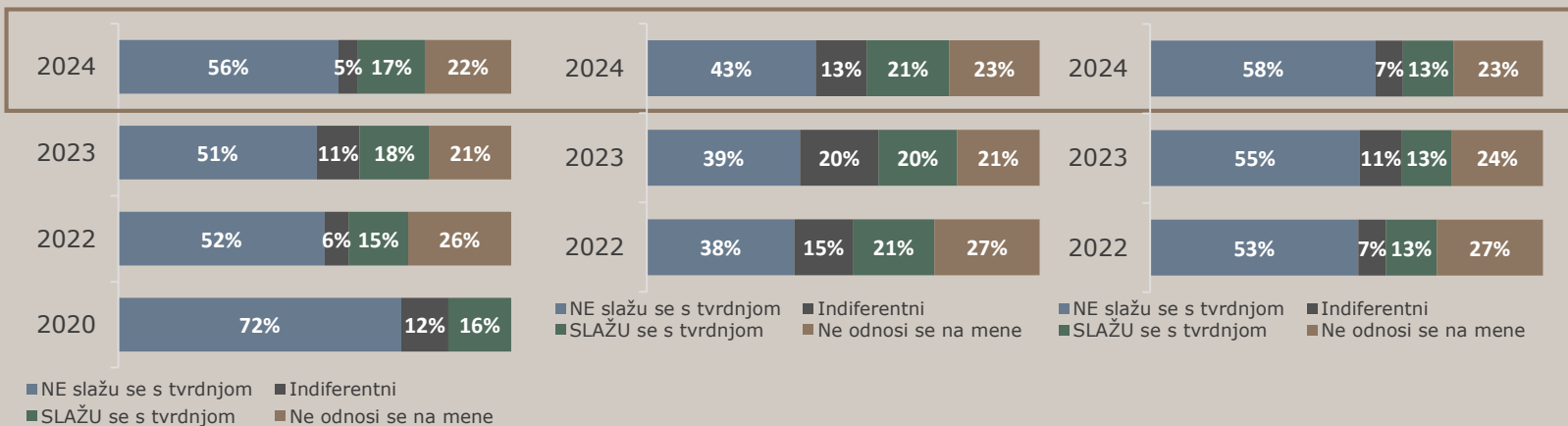
Interes za kupovinom dobre knjige bez obzira na njezinu cijenu i mjesto kupovine je nepromijenjen – postoji kod 12% populacije. Takav stav češće od ostalih dijele osobe u dobi 26 – 45 godina (17%) te visokoobrazovani (25%) i oni s boljom financijskom situacijom (23%).

MANIFESTACIJE POSVEĆENE KNJIGAMA

SLAGANJE S TVRDNJOM:
Barem jednom godišnje posjećujem promociju knjige.

SLAGANJE S TVRDNJOM:
Manifestacije poticanja čitanja (npr. *Noć knjige*, *Mjesec hrvatske knjige* i sl.) motiviraju me i potiču na čitanje knjiga.

SLAGANJE S TVRDNJOM:
Koristim svaku priliku za posjećivanje festivala i sajmova knjiga (npr. *Interliber*, *Mediterranski festival knjige*, *Sa(n)jam knjige u Istri*, *Festival svjetske književnosti* i dr.)

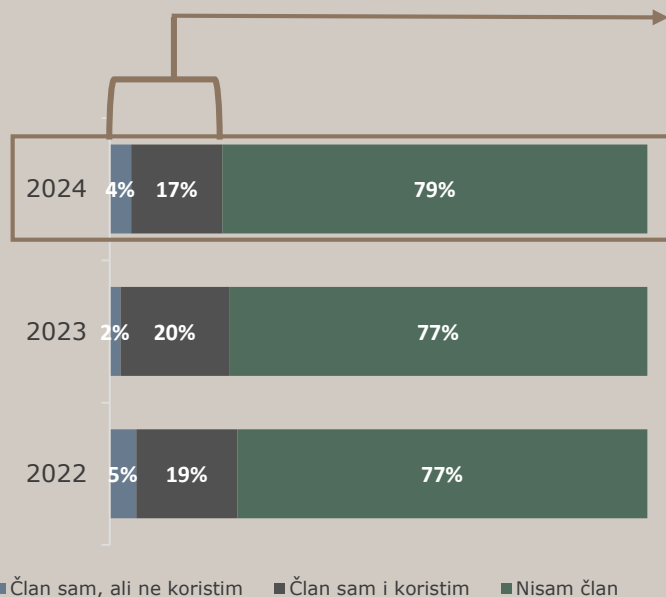
Posjećenost promocija knjiga te različitih festivala i sajmova ostala je nepromijenjena u odnosu na prošlu godinu: barem jednom godišnje promociju knjige posjeti 17% populacije, dok 13% koristi svaku priliku za posjećivanje festivala i sajmova knjiga.

Različite knjiške manifestacije motiviraju isti broj ljudi na čitanje knjiga kao i lani: 21%.

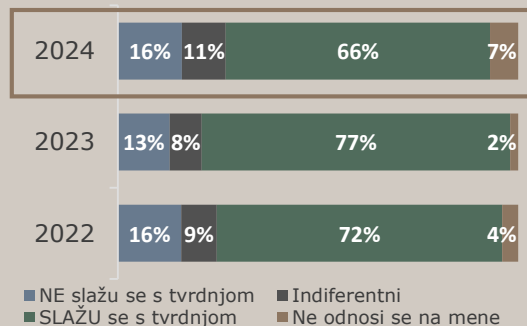
Posjećivanje promocija ili festivala i sajmova knjiga učestalije je kod visokoobrazovanih osoba s višim primanjima koje žive u Zagrebu i Istri.

KNJIŽNICE

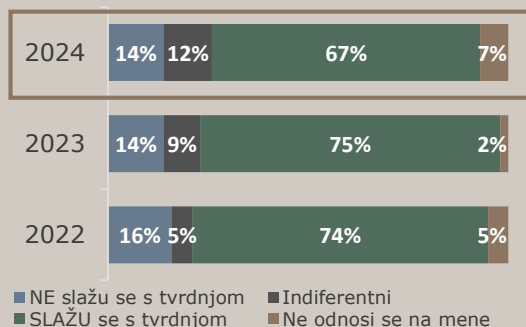
ČLANSTVO U KNJIŽNICI:

SLAGANJE S TVRDNJOM:
Posudba knjiga u knjižnici zadovoljava sve
moje potrebe za čitanjem knjiga.

SLAGANJE S TVRDNJOM:
Knjižnice uglavnom imaju sve naslove koji
me zanimaju.

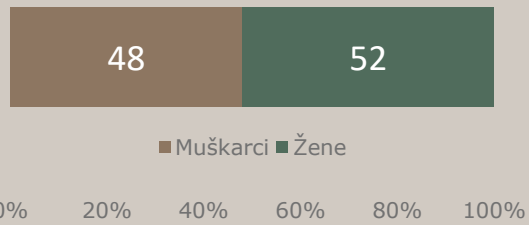

U odnosu na lani, nešto manji postotak članova knjižnica (66% / 67%) smatra da one zadovoljavaju sve njihove potrebe za čitanjem knjiga te da imaju sve naslove koji ih zanimaju.

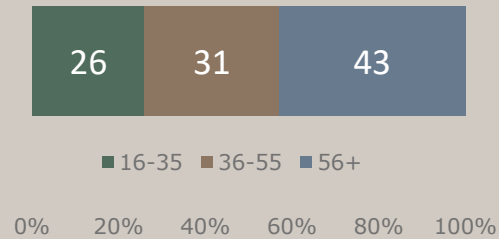
STRUKTURA UZORKA

STRUKTURA UZORKA

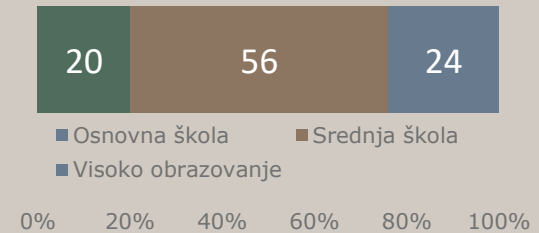
SPOL:

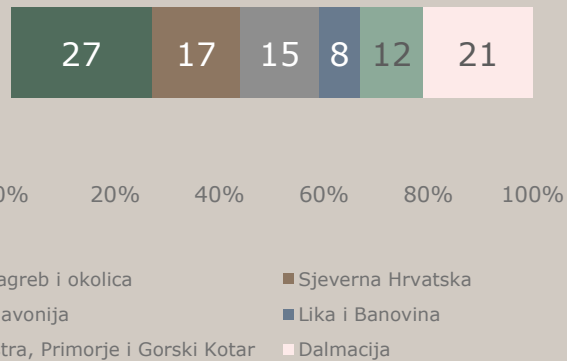
DOB:

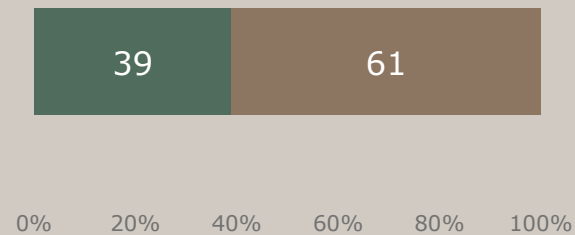
OBRAZOVANJE:

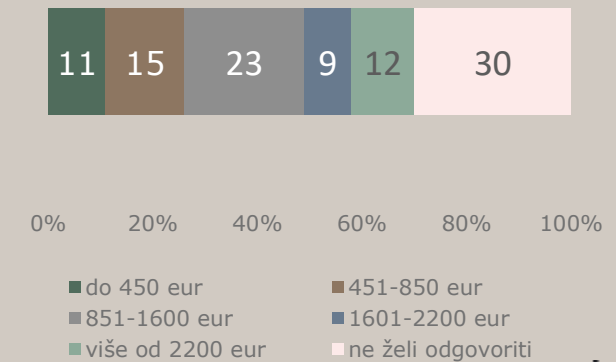
REGIJA:

TIP NASELJA:

PRIMANJA KUĆANSTVA:

ISTRAŽIVANJE PROVELA I IZVJEŠTAJ
PRIPREMILA:
KARIKA – koja nedostaje d.o.o.

Kontakt:
Tamara Kraus, prof. psih.
tamara.kraus@karika.com.hr

www.karika.com.hr